RETTENS KENDELSE (Anden Afdeling)
7. marts 1997 *

I sag T-184/95,

Dorsch Consult Ingenieurgesellschaft mbH, München (Tyskland), ved Karl M. Meessen, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Patrick Kinsch, 8-10, rue Mathias Hardt,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved juridisk konsulent Yves Crétien samt Stephan Marquardt og Antonio Tanca, Rådets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos generaldirektør Bruno Eynard, Den Europæiske Investeringsbanks Direktorat for Juridiske Anliggender, 100, boulevard Konrad Adenauer,

og

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridiske konsulenter Peter Gilsdorf og Allan Rosas samt juridisk konsulent Jörn Sack, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgte,

* Processprog: tysk.

hvori der i henhold til EF-traktatens artikel 178 og artikel 215, stk. 2, er nedlagt påstand om erstatning for det tab, som sagsøgeren angiveligt har lidt som følge af vedtagelsen af Rådets forordning (EØF) nr. 2340/90 af 8. august 1990 om forhindring af Fællesskabets samhandel for så vidt angår Irak og Kuwait (EFT L 213, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W. Bellamy, og dommerne A. Kalogeropoulos og V. Tiili,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 27. marts 1996 har det græske selskab Elliniki Viomichania Oplon SA (herefter »EBO«), Athen, ved advokaterne M. Stathopoulos og N. Anagnostou, Athen, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 31, Grand-rue, fremsat begæring om tilladelse til at intervenere i sag T-184/95 til støtte for sagsøgerens påstande.

2 Interventionsbegæringen er fremsat i henhold til artikel 37, stk. 2, i EF-statutten for Domstolen, der ifølge artikel 46, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på rettergangsmåden ved Retten, og er indgivet i overensstemmelse med artikel 115 i Rettens procesreglement.

3 Interventionsbegæringen er blevet forkyndt for parterne i overensstemmelse med artikel 116, stk. 1, i Rettens procesreglement.

4 Formanden for Anden Afdeling har i overensstemmelse med procesreglementets artikel 116, stk. 1, tredje afsnit, henskudt afgørelsen til afdelingen.

5 Ved skrivelser, indleveret til Rettens Justitskontor den 28. maj 1996, har Kommissionen og Rådet fremsat indsigelse mod EBO's interventionsbegæring under anbringende af, at selskabet ikke har godtgjort at have en retlig interesse i sagens udfald i den betydning, hvori udtrykket er anvendt i procesreglementets artikel 115, stk. 2.

Parternes argumenter

6 EBO har i sin interventionsbegæring anført, at selskabet i henhold til kontrakt af 12. januar 1987 og tillægsoverenskomst af 25. september 1987 med det irakiske Forsvarsministerium skulle levere varer pr. skib (fob) til Irak til en samlet værdi af 83 214 000 USD. Betalingen skulle finde sted i form af remburs, idet Central Bank of Iraq med deltagelse af Commercial Bank of Greece skulle åbne en uigenkaldelig, delelig og transportabel remburs. Ifølge ordningen skulle der betales 10% af værdien af den enkelte ladning mod fremlæggelse af de nødvendige fragtdokumenter og faktura, mens de resterende 90% automatisk forfaldt 24 måneder efter leveringen.

7 Ved telex af 20. januar 1987 meddelte Central Bank of Iraq EBO, at ovennævnte remburs var blevet åbnet til fordel for selskabet. Den oprindeligt aftalte gyldighed, der udløb den 25. marts 1990, blev med EBO's godkendelse forlænget indtil den 30. maj 1991.

8 Efter at EBO havde opfyldt samtlige sine forpligtelser, udbetalte Central Bank of Iraq 10% af ladningsværdien. De resterende 90% af varernes værdi, der med tillæg af rente 4% p.a. skulle have været betalt 24 måneder efter, at de enkelte konnossementer var udstedt, er derimod til dato ikke blevet betalt. Intervenienten har følgelig et tilgodehavende hos de irakiske myndigheder på 75 451 500 USD.

9 EBO har oplyst, at Central Bank of Iraq har nægtet at opfylde sine forpligtelser over for selskabet under henvisning til resolution 661 (1990), vedtaget af FN's Sikkerhedsråd den 6. august 1990, der dannede grundlag for vedtagelsen af Rådets forordning (EØF) nr. 2340/90 af 8. august 1990 om forhindring af Fællesskabets samhandel for så vidt angår Irak og Kuwait (EFT L 213, s. 1, herefter »forordning nr. 2340/90«), hvorved der indførtes et forbud mod samtlige aktiviteter og forretninger med Irak. Ifølge intervenienten har Fællesskabets institutioner med denne forordning, der ikke indeholder regler om kompensation for de tab, som er lidt af personer, der allerede havde handelsmæssige forbindelser til Irak og til privat- eller offentligretlige juridiske personer i denne stat, som f.eks. intervenienten til Iraks Forsvarsministerium og Central Bank of Iraq, pådraget Fællesskabet ansvar. Fællesskabets ansvar skyldes i dette særlige tilfælde, at forordning nr. 2340/90 har forhindret selskabet i at inddrive sine fordringer på Central Bank of Iraq.

10 EBO har gjort gældende, at selskabets retlige interesse i at indtræde i sagen følger af, at selskabet, i lighed med sagsøgeren, kan kræve, at Fællesskabet skal betale det et beløb på 75 451 500 USD, med tillæg af 8% rente fra den 9. august 1990, mod at få overdraget selskabets fordring på Central Bank of Iraq.

11 Rådet har gjort gældende, at EBO ikke har godtgjort at have en retlig interesse i at intervenere, og at selskabets begæring følgelig ikke bør tages til følge. Genstanden for tvisten er et erstatningssøgsmål, som en privatretlig person har anlagt mod Fællesskabet. Andre privatpersoner har derfor ingen retlig interesse i sagens udfald, for så vidt som dommen i sagen hverken vil påvirke deres situation direkte eller indirekte. Under alle omstændigheder fremgår det ikke af EBO's interventionsbegæring, hvori selskabets retlige interesse i at intervenere består.

12 Rådet har bestridt, at EBO kan antages at have en retlig interesse i at intervenere, alene fordi det ligeledes vil kunne gøre krav om erstatning gældende mod Fællesskabet i anledning af vedtagelsen af forordning nr. 2340/90 og således befinder sig i en situation, der svarer til sagsøgerens. Da den ret, der er tale om, helt savner materiel forbindelse med sagsøgerens, skal den ikke gøres gældende i form af en interventionsbegæring, men ved et erstatningssøgsmål mod Fællesskabet. Rådet finder, at selv om EBO ved et sådant sagsanlæg måtte have en generel »interesse« i afgørelsen af den foreliggende tvist, har selskabet imidlertid ikke hermed »[godtgjort] at have en berettiget interesse« i afgørelsen i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 37, stk. 2, i statutten for Domstolen.

13 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at interventionsbegæringen ikke kan tages til følge, idet EBO's adgang til at søge erstatning fra Fællesskabet for det tab, selskabet angiveligt har lidt, er forældet, idet kravet ikke er blevet fremsat inden for den femårsfrist, der er fastsat i artikel 43 i statutten for Domstolen. Ifølge Kommissionen er det åbenbart, at selv om sagsøgeren fik medhold, ville EBO ikke kunne anlægge erstatningssøgsmål mod Fællesskabet. Kommissionen har herved gjort gældende, at selv om det tab, EBO hævder at have lidt, i lighed med hvad sagsøgeren gør gældende, udspringer af forordning nr. 2340/90, har alle søgsmål, der støttes på denne forordning, selv under hensyn til alle eventuelle frister, været

forældet siden udgangen af 1995. Herefter er det uden interesse, om de irakiske myndigheder efter dette tidspunkt har nægtet at betale EBO's tilgodehavender, og om de som begrundelse herfor har påberåbt sig ovennævnte fællesskabsforordning.

14 Ifølge Kommissionen er EBO's situation for så vidt angår forældelse i retlig henseende grundlæggende forskellig fra sagsøgerens, således at der ikke er grundlag for at antage, at EBO har en retlig interesse i at intervenere til støtte for sagsøgerens påstande. Spørgsmålet om, hvorvidt afgørelsen måtte falde anderledes ud, såfremt EBO's ret ikke var åbenbart forældet, får ifølge Kommissionen stå hen.

Rettens bemærkninger

15 Det bemærkes, at i henhold til artikel 37, stk. 2, i statutten for Domstolen kan enhver, der godtgør at have en berettiget interesse i afgørelsen, indtræde i retstvister, der er indbragt for Retten.

16 Det bemærkes endvidere, at Domstolen vedrørende en interventionsbegæring, der var fremsat under en sag angående krav om erstatning for et tab, der skyldtes fællesskabsretlige normer, har fastslået, at intervenientens interesse skal vedrøre de påstande, en af parterne i hovedsagen har nedlagt, og ikke de påberåbte anbringender og argumenter (Domstolens kendelse af 19.10.1983, sag 114/83, Société d'initiatives et de coopération agricoles mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser), hvilket indebærer, at EBO i den foreliggende sag er afskåret fra at godtgøre sin interesse blot ved at henvise til sagsøgerens anbringender og argumenter vedrørende forordning nr. 2340/90's påståede retsstridighed. I kendelse af

20. marts 1985 (sag 253/84, Groupement agricole d'exploitation en commun mod Rådet og Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser) gav Domstolen imidlertid tilladelse til intervention under henvisning til, at »under en sag angående krav om erstatning for et tab, der skyldes fællesskabsretlige normer, kan de påstande, der er nedlagt af parterne i hovedsagen, og følgelig også intervenienternes interesse, forstås således, at de foruden erstatningskravet vedrører det underliggende spørgsmål om, hvorvidt en fællesskabsretlig bestemmelse er retsstridig«.

17 Stillet over for disse to afvigende løsninger finder Retten, at det i overensstemmelse med tidligere praksis tilkommer den at fastlægge de principper, der skal anvendes i en sag som den foreliggende, hvor interventionsbegæringen er fremsat af en virksomhed, hvis interesse består i at varetage sine egne interesser, der, uanset at de kan sammenlignes med sagsøgerens i hovedsagen, ikke desto mindre er forskellige herfra, for så vidt som de krav, de hver især agter at gøre gældende mod Fællesskabet, vedrører forskellige tab (jf. Domstolens kendelse af 25.11.1964, sag 111/63, Lemmerz-Werke mod Den Høje Myndighed, Sml. 1965-1968, s. 111, org. ref.: Rec. s. 883; Rettens kendelse af 15.6.1993, forenede sager T-97/92 og T-111/92, Rijnoudt og Hocken mod Kommissionen, Sml. II, s. 587, præmis 16, og af 8.12.1993, sag T-87/92, Kruidvat mod Kommissionen, Sml. II, s. 1375, præmis 11).

18 Retten finder, at under disse omstændigheder skal begrebet en berettiget interesse i sagens udfald i henhold til artikel 37, stk. 2, i statutten for Domstolen forstås som en umiddelbar og aktuel interesse i, hvilken afgørelse der træffes med hensyn til påstandene i stævningen, samt at der i analogi med kendelsen i Kruidvat-sagen må sondres skarpt mellem på den ene side de intervenienter med umiddelbar og aktuel interesse i, hvilken afgørelse der træffes med hensyn til påstandene i stævningen, og på den anden side dem, der kun har en indirekte interesse i sagens udfald på grund af lighedspunkter mellem deres situation og en af parternes situation.

19 I denne forbindelse bemærker Retten, at EBO i sin interventionsbegæring blot har redegjort for, hvorledes dets fordringer på Central Bank of Iraq er opstået, samt deres karakter, idet det gøres gældende, at Fællesskabets institutioner ved vedtagelsen af forordning nr. 2340/90 har pådraget sig ansvar for det tab, selskabet angiveligt har lidt som følge af, at de irakiske myndigheder har nægtet at opfylde deres kontraktmæssige forpligtelser over for EBO under henvisning til resolution 661 (1990), vedtaget af FN's Sikkerhedsråd den 6. august 1990, der dannede grundlag for vedtagelsen af den anførte forordning. Det bemærkes, at enhver erhvervsdrivende, der befinder sig i en situation, der svarer til sagsøgerens, ville kunne gøre gældende at have en berettiget interesse i at intervenere som følge af de virkninger, som forordning nr. 2340/90 har haft på deres forhold til og handelsforbindelser med Irak. Såfremt alle erhvervsdrivende skulle have tilladelse til at intervenere i alle sager, hvori en anden erhvervsdrivende, der befandt sig i en lignende situation, var part, og som kunne resultere i en dom, hvis præmisser kunne have indflydelse på den måde, fællesskabsinstitutionerne behandler deres i øvrigt forskellige situation, vil det være vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at foretage en klar sondring mellem de potentielle intervenienter, der har en berettiget interesse i sagens udfald, og dem, der ikke har en sådan interesse (jf. i analogi hermed Kruidvat-sagen, præmis 13, og Rijnoudt-sagen, præmis 22).

20 Retten finder derfor, at en interesse som den, EBO har påberåbt sig, ikke kan anses for en umiddelbar berettiget interesse i afgørelsen i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 37, stk. 2, i statutten for Domstolen, men må anses for en indirekte interesse, alene som følge af lighedspunkter mellem de foreliggende situationer, hvorfor interventionsbegæringen ikke er tilstrækkeligt begrundet.

21 I betragtning af den ovenfor anførte kan begæringen om intervention ikke tages til følge. Det er ikke nødvendigt at tage stilling til det argument, som Kommissionen har fremført, hvorefter EBO ikke har interesse i at intervenere, idet selskabets adgang til at anlægge et erstatningssøgsmål mod Fællesskabet i henhold til EF-traktatens artikel 178 og 215 ville være forældet, uanset om sagsøgeren fik medhold.

Sagens omkostninger

22 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen og Rådet ikke har nedlagt påstand om sagsomkostninger, bør hver part bære sine egne omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) Begæringen om intervention tages ikke til følge.

2) Det interventionsbegærende selskab og de sagsøgte bærer hver deres egne omkostninger i forbindelse med begæringen om intervention.

Således bestemt i Luxembourg den 7. marts 1997.

H. Jung

Justitssekretær

C.W. Bellamy

Afdelingsformand